

РЕАЛІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Екологічна функція є однією з найважливіших функцій сучасної Української держави, реалізація якої забезпечується значною кількістю різноманітних органів державної влади, серед яких особливу роль відіграють правоохоронні органи. Правоохоронна форма реалізації екологічної функції держави включає в себе декілька напрямів, головними з яких є захист екологічних прав та інтересів громадян, запобігання екологічним правопорушенням, припинення протиправних діянь, вжиття заходів щодо встановлення, розшуку та затримання правопорушників і притягнення їх до передбаченої законом відповідальності.

Реалізація екологічної функції безпосередньо входить до компетенції таких правоохоронних органів як прокуратура, Національна поліція, Державна екологічна інспекція, державна лісова охорона, органи рибоохорони, служба державної охорони природно-заповідного фонду України. Зауважимо, що правоохоронні органи являють собою цілісну систему спеціальних державних органів, які перебувають у постійній взаємодії в процесі виконання поставлених перед ними завдань. У той же час в чинному законодавстві України немає не тільки спеціального нормативного акта, який визначав би механізм такої взаємодії, а й чіткого переліку самих правоохоронних органів.

Система органів прокуратури на правах структурного підрозділу включає Спеціалізовану екологічну прокуратуру, основними завданнями якої є: організація і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження та підтримання публічного обвинувачення у кримінальних провадженнях про кримінальні правопорушення у сфері охорони навколишнього природного середовища.

До компетенції Національної поліції як правоохоронного органу належать, окрім інших, функції із забезпечення права громадян на безпечне навколишнє природне середовище та використання природних ресурсів. Реалізація їх органами Національної поліції охоплює сукупність повноважень, зокрема, у сфері охорони громадського правопорядку; у сфері гарантування громадської безпеки; пов'язаних із проведенням дізнання та досудового слідства у справах про екологічні правопорушення; інших повноважень, пов'язаних із діями щодо забезпечення екологічних прав. При цьому діяльність Національної поліції здійснюється як правило спільно з іншими органами державної влади й місцевого самоврядування [1, с. 158-159]. Варто зазначити, що у чинному законодавстві відсутні спеціальні методично-правові документи, які б визначали специфіку виконання природоохоронної функції поліцією.

Екологічний контроль є тим механізмом, що має забезпечити неухильне виконання всіма суб'єктами норм екологічного законодавства та невідворотність покарання у разі їх порушення. Спеціально уповноваженим органом екологічного контролю (нагляду) є Державна екологічна інспекція України. Наразі система державного екологічного контролю в Україні піддається значній критиці, у зв'язку з чим владою заявлено курс на її реформування.

Одним із можливих напрямків реформування Державної екологічної інспекції України є утворення на її основі екологічної поліції України, яка зможе не лише фіксувати правопорушення, але й вчасно їх попереджувати, поєднуючи у компетенції єдиного органу повноваження щодо здійснення, контрольної, виконавчої, охоронної, оперативно-розшукової, кримінально-процесуальної функцій. Вбачається, що створення спеціалізованої екологічної поліції збільшить кількість виявлених екологічних правопорушень та злочинів, підвищить якість доказової бази як у справах про адміністративні екологічні проступки, так і у кримінальних провадженнях.

Також, однією з форм оптимізації екологічного контролю може стати розширення системи взаємодії Державної екологічної інспекції України з правоохоронними органами, а саме з Національною поліцією України.

Державна лісова охорона – це правоохоронний орган, метою діяльності якого є здійснення правових, лісоохоронних та інших заходів, спрямованих на збереження, розширене відтворення, невиснажливе використання лісових ресурсів, включаючи об'єкти тваринного світу в лісах. Основними завданнями держлісоохорони є: здійснення державного контролю за додержанням всіма лісокористувачами, власниками лісів та іншими юридичними і фізичними особами лісового законодавства; забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб, пошкодження внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу; запобігання злочинам і адміністративним правопорушенням у сфері лісового господарства та використання лісових ресурсів.

Слід зазначити, що виходячи зі змісту ст. 90 Лісового кодексу, у держлісоохорони подвійна місія. З одного боку, вона є суб'єктом здійснення контролю за додержанням лісового законодавства, а з іншого, - на неї покладаються і функції із забезпечення охорони лісів. Відповідно до тих завдань, які покладаються на цей орган, він наділяється повноваженнями щодо складання протоколів та розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів [2, с. 76].

До числа правоохоронних органів належать органи рибоохорони. На сьогодні вони представлені рибоохоронними патрулями, що були утворені в результаті реформування територіальних органів рибоохорони. Процес реформування супроводжувався кардинальним оновленням кадрового складу, відібраного на основі відкритого конкурсного відбору, підвищенням оплати праці та рівня фахової підготовки нових патрульних, значним фінансуванням із державного бюджету, покращенням технічного оснащення рибоохоронного патруля, запозиченням кращого європейського досвіду. Усе це сприяє становленню якісно нової системи контролю в галузі охорони водних біоресурсів, оперативному реагуванню на протиправні дії, профілактиці та попередженню правопорушень, дає змогу знизити рівень незаконного добування водних біоресурсів [3, с. 77].

Статус правоохоронного органу має служба державної охорони природно-заповідного фонду України, основними завданнями якої є забезпечення додержання режиму охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, попередження та припинення порушень природоохоронного законодавства.

Отже, без належного виконання правоохоронними органами поставлених перед ними завдань ефективна реалізація державної екологічної політики буде неможливою.

Список використаних джерел

1. Гамалюк Б. М. Діяльність Національної поліції України з дотримання державних екологічних гарантій: теоретико-методологічний аспект. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 3. С. 150-161.
2. Юшкевич Х. В. Суб'єктна складова лісових правовідносин у контексті адміністративно-правового регулювання, управління охорони, захисту, контролю за охороною та захистом лісового фонду. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 6. Т.3. С. 73-79.
3. Городецька І. А. Державний контроль у галузі охорони, використання й відтворення тваринного світу в Україні : сучасний стан і напрями реформування. *Право і суспільство*. 2018. № 2. Ч. 3. С. 74-80.

Городній М. С., здобувач вищої освіти I курсу магістратури, група МКПР – 211
Петрик О. Л., доцент кафедри кримінального права та правосуддя
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ВИЗНАЧЕННЯ СТАТУСУ КОМБАТАНТА ПЕРСОНАЛОМ ПРИВАТНИХ ВІЙСЬКОВИХ ТА ОХОРОННИХ ПІДПРИЄМСТВ

Існуючі тенденції широкого залучення приватних підприємств до військових та охоронних функцій як в умовах збройного конфлікту, так і поза ним зумовлюють необхідність правового регулювання їхньої діяльності на національному та міжнародному рівнях, створення правових механізмів, спрямованих на забезпечення захисту прав людини і жертв збройних конфліктів.

Проблема правового статусу персоналу приватних військових та охоронних підприємств є частиною загальної проблеми правового статусу недержавних суб'єктів